

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Oszátlószám

664.6

Szerző:

Cím:

Razzia a bpesti pékműhelyek-
ben.

Forrás:

Az Est.

Bp.

(Hely)

1915 XII. 17.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

1915

Személy

Helyszám

Razzia a budapesti pékműhelyekben

— Az Est tudósítójától —

Tudvalevő, hogy miniszteri rendelettel tiltották a pékeknek a zsemlyesütést. A kormányt a miniszteri rendelet kibocsátásánál az a cél vezette, hogy a meglévő buzakészletből mennél több jusson kenyérlisztre, nehogy később, úgy mint tavaly, kukoricakenyeret legyünk kénytelenek enni.

A rendőrség arról értesült, hogy a miniszteri rendelet dacára több budapesti pékmester továbbra is süt zsemlyét és más süteményeket. Dr. Nagy Károly detektív főnök, hogy a zsemlyesütésekről szóló hírek valóságáról meggyőződjék, megbízta Papp Ferenc detektívesoportvezetőt, hogy 52 pékműhelyben razzliát tartson. A razzsián, a mely az éjszaka folyt le, részt vett Az Est munkatársa is.

A Metropole-szállodánál találkoztak a detektívek, a honnan négy csoportban indultak el. Munkatársunk Papp Ferenc csoportjával tartott, a melyhez dr. Begidán Emil rendőrgyakornok és Hajdu detektív voltak beosztva.

Elsőnek Deutsch Mór Hajó-utca 3. szám alatti műhelyét kerestük fel. Deutsch tudvalevőleg elnöke a sütőipartestületnek. Az üzlet, a hova este 10 órakor léptünk be, még nyitva volt. Nagy Mariska elárúsító állott a pult mellett. A műhelyben éppen

géppel dagasztották a kenyeret. Három segéd közül az egyik félig meztelen testtel dolgozott. Hátán nagy égési sebet vettünk észre, a mely a kemencéből kihulló égő parázstól támadt. Helytelen, hogy maga az elnök sem tartja meg azt a rendeletet, a mely szerint meztelen testtel a pékműhelyben dolgozni nem szabad.

Az üzletben levő fülkében Papp Ferenc szalonkenyérnek látszó süteményt talált. A cég bélyegzőjét belemagyarázta a kenyérbe és aztán a finom, fehér, burgonyaszagmentes kenyeret lepecsételtette. Az elárúsító, valamint a munkások azt állították, hogy a szalonkenyérnek látszó sütemény főzőlisztből készült. A munkavezető szerint 30 darab ilyen fehér kenyeret készítenek naponta, a melyeket kávéházaknak szállítanak. A tisztaság tekintetében általában nem lehet kifogást tenni Deutsch műhelye ellen.

Fél tizenegy órakor a Glasner cég Lipót-köruti műhelyében tettünk látogatást. A tulajdonost, Glasner Edét telefonon hívták le a házban levő lakásából. Glasner üzlete és műhelye fayence-falakkal van bevonva, mindenütt, még a fürdőnél is kifogástalan tisztaságot láttunk, de itt is dolgozott olyan munkás, a kinek felső teste meztelen volt.

A detektív kérdésére Glasner azt válaszolta, hogy ebben a műhelyben

főzőlisztből és kenyérlisztből készült kenyéren kívül semmi egyebet sem süt.

Papp Ferenc felkérte ezután Glasnert, hogy mint a pékek egyik vezető embere, jöjjön el a razziára, hogy az esetleg távollevő főnök helyett képviselhesse annak érdekeit.

— Mit akarnak éppen a szegény pékektől? — kérdezte Glasner.

— Szegény gazdagok! — jegyezte meg valaki.

(A rendőrség emberei mosolyogtak.)

— Hová megyünk? — kérdezte később Glasner.

— Azt nem mondhatom meg előre! — felelte Papp detektív.

A rendőrség megbízottja az utcán már közlékenyebb volt.

— Most már megmondhatom, mert már az utcán vagyok, hogy az ön Király-utcai üzletébe megyünk, most már úgy sem telefonozhat.

— Minek is telefonoznék, telefonozással csak nagyobb felfordulást idéznék elő!

A Király-utcai műhely már nem oly szép és fényes berendezésű, mint a Lipót-köruti. Egyik munkást piszkos kötényben találtuk, de meztelen egy sem akadt közöttük. Itt a falakra a következő hirdetményt van kifüggesztve:

A sulyok feltellen pontossá-
gára ügyelni kell! A tisztaságra
különös gond fordítandó! Ügyel-
ni kell arra, hogy idegen tárgy a
tészta ne kerülhessen! A láb-

lízst külön összegyűjtendő és azt
más lisztkezei keverni nem szabad!

Mióta a zsemlyesütést tiltották, Glasner nem süssi a cukorbeteg számára szükséges kenyeret, mert ehhez engedélyt nem kapott. Két-szerszűtet ellenben nagy mennyiségben gyárt. Ezt a betegekre való tekintettel tűri a hatóság.

Tizenegy óra tájban Steiner József és fia vámház-köruti műhelyét nyitattuk fel. Az előudvarban rendkívül sok összegyűjtött, reggel a szemetesnek átadandó szemetet találtunk. Benn a műhelyben a falak tisztátalanok voltak ráragadva a falakra. A deszkák egyike-másika is moecos volt. A kemence előtt dolgozó munkás az úgynevezett »wecknikosarakat« egymás után a földre dobálta; másutt ezeket a kosarakat nagy kosárba teszik. A fürdőszoba külsőben több centiméter magasságban ülepedett meg a piszok.

A műhelyben épp tejeskenyeret dagasztottak. A cég főnöke arra hívatkozott, hogy abban 50%-nál kevesebb liszt tartalom van. Megkérdezte az elnököt, az is azt válaszolta, hogy ilyen módon szabad sütni, de egyébként minden budapesti pékmester ugyanilyent süt.

A detektív kijelentette, hogy a tejeskenyeréből mintát vesz, azt lepecsételteti és feljeleníti Steinert közegészségügy elleni kihágásért is.

Benn az üzletben konstataztuk, hogy ki van függesztve ugyan az úgynevezett margarintábla, a mely azt

hirdeti a közönségnek, hogy a sütemények margarinnal készülnek, de a tábla annyira elmosódott és annyira eldugott helyen van, hogy azt látni alig lehet.

Steiner azt mondta a hatóság embereinek, hogy az élesztős sütemény készítését kellene beszüntetni. Ő nemcsak pék, de cukrász is, és elismeri, hogy a cukrászok idézték elő azt, hogy nincsen megfelelő rend. Még az a legszegényebb ember is, a ki kávé-mérésbe jár, kávéjához nem a zsemlet pótló főzölisztból készült kenyeret eszi, hanem cukrászsüteményt. A cukrázipar a zsemlyék beszüntetése óta hihetetlen módon fellendült. Ő megmondta egy ankéton a miniszteriumban, hogy minden szegény ember láthatja a kirakatokban, hogy milyen finom cukrászsütemények kaphatók.

Holndonner Ferenc ó-utcai műhelyébe akartunk ezután bemenni. A műhely udvari ajtaja is zárva volt. A kulcsot a tulajdonos őrzi magánál. Rostélyos kis ablakok néznek ki az udvarra. Már csak tűzbiztonsági okokból sem volna szabad tűrni, hogy a hol állandóan fűtött kemence

mellett dolgoznak, bezárva tarthassák a munkásokat. Ha itt tűz támadna, Isten tudja hogyan menekülhetnének a segédek.

Hosszas lármára és dörömbölésre fölkelt a pékmester és kinyitotta az udvari ajtót. Itt meztelen lábu segédet is találtunk. Holndonner is a cukrászokat okolta a mizériáért.

Sáska Jakab detektívcsoportja, Menczer Zsigmond Örömvölgy-utca 18. szám alatti üzletében három kosár zsemlyét talált. Egy 13 éves és egy 14 éves inas is dolgozott a kemence körül.

Szabó István detektív és dr. Kurák Miklós gyakornok csoportja Monath Dezső Hernád-utca 9. szám alatti műhelyét kereste fel. Itt négy segéd és három inas dolgozik, az egyik kifutófiu, a ki 12 éves. Mielőtt az ajtót kinyitották volna, a detektívek az ablakon át látták, hogy a földön csuszították a kenyeret, a melyre így feltétlenül ráragad az ugynevezett lábliszt. Mikor a rendőrség emberei bevonultak, már deszkán csuszatták a kenyeret.

Káliz Ödön Dembinszki-utca 17. számú műhelyében nagy tisztaságot és 1100 zsemlyét találtak. Káliz arra

hivatkozott, hogy a süteményt hadi kórházakba szállítja. Ez a védekezés azonban semmit sem használ, mert a miniszteri rendelet kivételeket nem tűr meg. Pilis József István-ut 12. számú műhelyében egy 13 éves kifutófiura akadtak. Nediczki Lászlónak hívják, apátlan-anyátlan, két éve dolgozik Pilisnél heti 3 koronáért és teljes ellátásért. Két év alatt 17 koronát takarított meg. Az ablakon kívüli háló piszkos volt, a szekrényben bogarak nyüzsgöttek. Piszkos ágyruhák voltak az ágyakon.

Matulka Fülöp Rottenbiller-utca 54. számú műhelyében az üres lisztládában rusznik hemzsegték. A sóládában nadrágot és cipőt találtak. Perl Adolf Thököly-uti műhelyében a burgonyaláda volt piszkos.

Juhász József detektívcsoportja Egger György Madách-utca 24. szám alatti műhelyében azt konstataálta, hogy zsemlyét és kiflit akarnak sütni. Gross Samu Baross-utca 104. számú műhelyében olyan kenyeret találtak, a melyről azt hiszik, hogy zsemlyetésztaból készült.

A detektívek összesen 52 műhelyben jártak. Ezek közül huszonhatot jelentenek fel.